

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful Romanu este Duminica si Joi'a, la fie-care d'ou' septemani cu adansulu Foi'siorei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 87.

ANULU XXV.

Sibiu 315 Novembre 1877.

Pentru celelalte párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inscratiunile se platescu pentru ant'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Resbelulu.

Sibiu, in 2/14 Novembre.

Situatiunea de pe câmpulu de resbelu in Bulgari'a, dice „Politische Correspondenz“, a intratu acum intr'unu stadiu, in care operatiunile trebuiescu deosebite in dóue párti particulare si totusi legate un'a de alt'a. Afara de incungiurarea completa a Plevnei a devenitu inaintarea unei óste rusesci numeróse cátra Orhani'a si Sofi'a o operatiune fórté importanta, din care se póte desvoltá la anumite casuri o espeditiie nóua dincolo de Balcani; numai de asta-data Balcanii aru fi oculti de cátra vestu si invasiunea in Traci'a si Rumeli'a aru avea locu din dóue párti. Dupa o ocolire a Balcaniloru preste Orhani'a si prin schimbarea frontulu rusescu cátra ostu, positiunea lui Reuf-pasi'a la pólele defileulu dela Sipca aru deveni tare amenintata, ba chiaru cu totulu paralisata si debusiarea altoru trupe rusesci din trecatórele dela Sipca si Hainkiói aru fi asigurata fára lupta. Se vede dintr'aceste ce insemnatate mare trebuie atribuita inaintárei unei óste rusesci la Orhani'a si Sofi'a. Dupa probabilitulu sferistu a operatiunii dela Plevn'a, acést'a inaintare va fi hotaritóre pentru decursulu resbelulu. Dovada, ca de asta-data nu póte fi vorb'a de o espeditiie, precum a fostu cea dintáiu a generalulu Gurko, ne este numerulu si calitatea trupeloru cari voru avea a executá operatiunea, 40,000 trupe alese au pornitu la Orhani'a si s'au mai trimisu 10,000. Aceste trupe inaintéza in colóne concentrice pe drumulu Orhani'a-Sofi'a si au ajunsu pána la Jablaniti'a si Osicovo, unde Sefket-pasi'a se incérca a oprí marsiulu rusiloru pentru a cáscigi din timpu spre fortificarea Orhaniei.

De alta parte tóta atentiunea armatei in giurulu Plevnei este concentrata asupr'a fortificárei partei sud-vestice si nordice: Generalulu Scobeleff a luat in 9 curenti o nóua positiune dominatóre din mán'a turciloru si a si fortificat'o.

In Asi'a rusii au facutu totu ce au fostu cu putintia. In 24 Octobre generalulu Tergukasoff a fostu la Ssurb-Ohanes, in 25 s'a luptatu cu ariergard'a lui Ismailu; in 27 Muktar-pasi'a a anuntiatu dejá sosirea inamiculu la Arap si 28 generalulu Tergukasoff s'a impreunatu cu generalulu Heimann si au luat fára lupta Kaprikiói. In diu'a urmatóre rusii au ajunsu la Hassan-Kaleh, de unde au alungatu ariergard'a lui Ismailu. In 30, colónele rusesci au fostu la Curudshuk, 18 verste de Erzerum.

Aci Muktar-pasi'a a luat positiuni cu intentiune de a pune stavila marsiulu acceleratu alu rusiloru. La defileulu dela *Deve-Boyun* s'a incinsu lupt'a. Buletinulu oficialu rusescu comunica urmatórele despre decursulu acestei lupte, intemplete in 4 Novembre.

„Lupt'a a ténutu dela 10 óre 30 minute diminéti'a pána la 7 óre 30 minute sér'a si s'a decisu prin ocolirea flanculu stángu alu inamiculu si prin spargerea centrulu. La actiunea acést'a a luat parte in prim'a linie regimentele Elisabethpol, Erivan si Tiflis. Inimiculu a fugitu la Erzerum; plóea si zapad'a au opritu trupele nóstre a persecutá in graba pe inimicu

Trupele nóstre au inoptatu pe locurile, care fusese ocupate de inimicu. Noi amu prinsu 8 oficeri si preste 300 soldati, amu luat 40 tunuri, multu proviantu si munitiune. Perderile nóstre totale suntu 30 oficeri si 800 soldati.“

Scirile despre caderea forteretiei Erzerum pána astadi nu s'au adevéritu.

„Monitoriulu oficialu“ alu Romani'e publica urmatórele detaiuri de pre câmpulu de resbelu:

In diu'a de Mercuri, 12 Octobre, trupele armatei de Occidentu aveu a executá o miscare, avendu de resultatu deseversit'a impresurare a Plevnei si prin care se taie orice cale de aprovizionare si de retragere armatei lui Osman-pasi'a. Dupa dispositiunile ordonate de comandantulu sieflu alu armatei de Occidentu, M. S. Domnitoriulu, locotenentulu generalu Gurko urmá a ocupá, in diu'a de 12 Octobre, sioseau'a Plevn'a-Sofi'a si positiunile impregiurulu ei. Pentru acestu sferistu se puse la dispositiunea generalulu Gurko pe lánge cavaleri'a ruso-romána care operá pe ambele párti ale Vidulu dóue divisiuni de infanterie din gard'a imperiála cu artileri'a ei, divisiunea de cavalerie de garda si 10 batalióne de infanterie románe cu 2 baterii de artilerie sub comand'a colonelulu Cantili.

Locotenentulu generalu Zotow cu o divisiune din gard'a imperiála, cu a 16-a divisiune de infanterie, 3 batalióne de tiraliori si o brigada de artilerie, avea ordinu a ocupá sioseau'a Plevn'a-Lovcea. Avant-gard'a acestoru trupe erá sub comand'a locotenentulu generalu Scobeleff.

Pe cându generalii Gurko si Zotow executau miscarea ce le erá prescrisa, armat'a romána, adeva trupele disponibile din divisiunea a 4-a, distragendu-se detasiamentulu colonelulu Cantili, divisiunea 3.a si divisiunea 2, erá sub arme, gat'a a respinge orice incercare de strapungere si de retragere a inamiculu in acea parte si imobilisáundu astfelu o parte din fortiele sele cari aru fi pututu alergá in ajutoriulu celoru ce aveu a fi atacate de generalii Gurko si Zotoff.

Pe de alta parte artileri'a romána pe tóta lini'a deschise desu de diminéti'a unu focu viu si neinteruptu asupr'a positiuniloru si intariloru inamice. Divisiunea 2.a avea in baterie 24 tunuri si 4 mortiere, divisiunea 3-a 30 de tunuri, divisiunea 4-a 12 tunuri de 9, preste totu 70 de guri de focu románe care incepuera canoad'a in contr'a turciloru, puindu-i in ingrigire despre punctulu pe care aveu sa fia atacati.

Generalulu Gurko incepú de diminéti'a miscarea sea si dete la Gorni-Dubnik si Telisiu preste fortiele turcesci in positiuni solidu intarite, de unde asigurau comunicatiunile armatei otomane din Plevn'a cu Orhanie si calea Sofiei. O lupta din cele mai crâncene se incinse aci intre trupele imperiale si turci, cari, de si inferiori in numeru, ocupau insa nisce positiuni tari prin natura si pe cari le facusera si mai puternice prin fortificatiunile ce radicasera pe densele.

In fine regimentele Peobrajenski si Simeonovski, urmate de celelalte trupe ale gardei, pásira la asaltu si cucerira positiunile si impregiurulu satulu Gorni-Dubnik, pe cari inamiculu le aperase cu atât'a inversiunare in timpu de diece óre de lupta. Ahmed-Evzi-pasi'a, o multime de oficeri, aprópe 3,000 de prisionieri, intre cari unu regimentu de cavalerie intregu, dóue redute si 4 tunuri, multe arme si cartusie cadiura in mánile birutorulu. Trupele gardei im-

periale se batura cu o nespusa bravura, daru platira strelucit'a loru victorie cu mari si dureróse perderi. Generalii Rosenbach si Sedler fura greu raniti; sieflu regimentulu de Finland'a si de grenadierii Lavrow si Lubovitzki, asemenea greu raniti; sieflu de statu-majoru alu divisiunei de garda Skalow, adjutantii imperatulu Ramzoi si Runow, comandantulu divisiunei de cazaci de Kuban Zankow, colonelii de artilerie Simionoff si Arsenieff, toti acesti oficeri superiori fura raniti. Vre-o 90 de oficeri subalterni fura ucisi si 102 oficeri raniti, ier' perderile in trupa nu suntu inca constatate, insa ele se urca pána la aprópe de 4,000 ómeni morti si raniti.

Ataculu asupr'a positiunei dela Telisiu, cu tóta viteji'a si eroicele sfortiárei ale trupeloru imperiale, nu putú reusi in acea di, si regimentulu de venatori ai gardei perdú in acestu actu 7 oficeri ucisi, 16 raniti; perderile in trupa nu suntu inca constatate.

Pe cându generalulu Gurko sustienea si cáscigá acést'a stralucita lupta pe lini'a Plevn'a-Sofi'a, generalulu Zotow se facea stápanu fára angagiamente serióse pe sioseau'a Plevn'a-Lovcea, si trupele románe cari operau cu generalulu Gurko inaintau, sub foculu inamiculu, spre Etropolu si pána in fati'a Dolni-Dubniculu, unde se retransiau si impedeau pe inamicu, care ocupá Dolni-Dubnik, a dá ajutoriu trupeloru turcesci atacate la Gorni-Dubnik si Telisiu.

In acelasi timpu trupele románe din divisiunea 2.a din transiee, in fati'a redutei inamice Nr. 2 si a lagarulu intaritu dela Bucov'a, faceu demonstratiuni ofensive spre a ocupá si téné pe locu pe inamicu in acea parte. La óra 12, trupele din paralel'a nóstra a 4-a facura unu simulacru de atacu, dându salve de infanterie si asverlindu cu mortiere. Inamiculu, care pána atunci pastrase tacerea, crediendu in realitate atacu lui, incepú pe data unu focu violentu din reduta si din intaririle sele dela Bucov'a si scóse rapede trupe pe drumulu seu acoperitu si pietiele de arme, pregatindu-se a intempiná ataculu.

La 3 óre dupa amédi, demonstratiunea nóstra de atacu fu repetata si ingrigí ierasi pe inamicu.

Foculu nostru, care neliniscé pe inamicu si i' causá negresitu multu reu prin esactitatea si vioiciunea lui, a fostu ripostatu cu vigóre din parte-i in timpulu demonstratiuniloru nóstre de atacu. Prin acést'a amu avutu si noi perderi de inregistratu. Colonelulu C. Budisteanu, comandantulu brigadei de serviciu in transiee, a fostu greu ranitu in paralel'a 4-a, lánge trupele sele, de o spartura de sragnelu; capitanulu Albu, din regimentulu alu 8-lea de dorobanti, asemenea greu ranitu; sub-locotenentii Vladescu, din statu-majoru, si Ostianu, din alu 8-lea regimentu de dorobanti, raniti; sub-locotenentulu Rosetti, din alu 3-lea batalionu de venatori, ucisu, si 8 soldati morti si 35 raniti.

Resultatulu stralucitu alu dilei de 12 Octobre, in care guard'a imperiála rusa a improspatata gloriósele ei traditiuni, este dara din cele mai importante din punctulu de vedere strategicu, cáci s'a obtienutu complet'a inconjurare a Plevnei, ceea ce va grabi caderea acestui orasiu, si armat'a romána, dincolo si dincóce de Vidu, a cooperatu in modu activu la acestu resultatu.

M. S. Domnitoriulu, in timpulu actiunei, se afá impreuna cu generalulu Totleben si cu generalulu Zotow pe sioséu'a Plevn'a-Lovcea, in fati'a inaltimiloru dela Krisiew, la centrulu miscarei care se executá in acea di. Inaltimea Sea se oprí cátu-va timpu in

satulu Brestovetiu care, o jumetate de óra dupa plecarea Mariei Sele, fu ocupatu de turci si reluat inapoi de rusi in acea nópte.

In diu'a de 13 Octobre, M. S. Domnitoriulu a visitatu la ambulantiie pe oficerii románi raniti in diu'a de 12 Octobre, si de acolo s'a dusu la arip'a drépta unde a inspectatu nóuele intariri cari s'au ridicatu spre a intari positiunile nóstre in fati'a Bucovei si Opanezu. Domnitoriulu a impinsu acést'a inspectiune pána la avantu-posturile nóstre.

A dóu'a di, 14 Octobre, Majestatea Sea Imperatoriulu a stramatatu cuartierulu Seu imperiálu dela Gorni-Studen la Poradim.

Marele cuartieru generalu domnescu a remasu in Poradim.

A. S. I. Marele Duce Nicolae se afla asemenea la armat'a de Occidentu.

M. S. Domnitoriulu a pránditu in acea di la Majestatea Sea.

Sâmbata, 15 Octobre, M. S. Domnitoriulu a insotitu pe Majestatea Sea Imperatulu la Bogotu unde, impreuna cu Marele Duce Nicolau, au visitatu oficerii si soldatii rusi raniti in lupt'a din diu'a pe 12 curentu. Aci s'a prezentatu Majestatei Séle Achmet-Evi-pasi'a, facutu prisionieru in lupt'a dela Gorni-Dubnik.

Duminica 16 Octobre, Majestatea Sea Imperatulu si I. S. Domnitoriulu au meisu pe positiunile spre stáng'a cari domina orasiulu Plevn'a. Unu bombardamentu violentu erá ordonatu pentru acea di pe tóta lini'a. Positiunea dela Telisiu, care fusese in zadaru atacata in diu'a de 12 Octobre fú in totulu impresurata in acea di si 96 guri de focu canonara in timpu de 2 óre acestu punctu.

In urm'a acestui formidabilu bombardamentu, generalulu Gurko somá garnison'a turcesca din Telisiu de a capitulá depunendu armele si munitiunile, acordându-i apoi libertatea de a se retrage. Turcii primira, insa, impreuna cu armele si munitiunile lor, ei se constituira prisionieri, ne mai voindu a profitá de libertatea de a se întórce in Plevn'a. Unu pasia si aprópe 400 de prisionieri cu 3 tunuri si o mare cantitate de arme si munitiuni se predara in acea di.

In acést'a di Majestatea Sea Imperatoriulu impreuna cu A. S. I. Marele Duce si cu M. Sea asistara la o lupta ce se dete in apropiere intre unu detasiamentu de cazaci si infanteri'a turcesca.

Luni, 17 Octobre, M. S. Domnitoriulu, insofitu de generalulu adjutantulu principele Soltikoff, a visitatu prisionierii turci, convorbindu mai multu timpu cu oficerii lor cari cunoscu limb'a franceza.

Marti, 18 Octobre, Inaltimea Sea a inspectatu trupele imperiale din divisi'a 16-a si brigad'a I din divisi'a 30-a si positiunile lor fortificate, ocupate in diu'a de 12 curentu. Apoi a luat dejunulu cu A. S. I. Marele Duce Nicolae la Bogotu, si s'a intorsu spre séra la marele seu cuartieru generalu la Poradim.

Mercuri, 19 Octobre, M. S. Domnitoriulu a primitu diferite raporturi si a lucratu cu d. generalu Cernatu, comandantulu trupeloru románe. Sér'a, Inaltimea Sea a luat ceaiulu cu Majestatea Sea Imperatoriulu.

Joi, 20 Octobre, Majestatea Sea Imperatoriulu si M. S. Domnitoriulu, cu suitele lor, au asistatu la unu serviciu funebru oficiatu in biseric'a dela Poradim pentru odihn'a sufletulu Majestaticei Séle Imperatesei-Mame a Rusiei, nascuta Princesa re-

gala de Prusia, alu careia aniversaru alu incetarei Sèle din viatia era in acea di, precum si pentru pomenirea A. S. I. Principelui Sergie de Leuchtemberg, mortu pe câmpulu de onóre.

Dupa serviciulu divin, M. S. Domnitoriulu a dejunatu cu Majestatea Sea Imperatoriulu.

M. S. Domnitoriulu a primitu in acésta di sciintia ca trupele armatei de Occidentu au ocupatu pozitiiunile si satulu Dolny-Dubnik, pe care inamiculu l'a parasitu in fati'a inaintarei trupeloru nóstre. Astu-feliu se restrânge din ce in ce mai multu cerculu nostru militaru in giurulu Plevnei. Inamiculu a facutu dilele acestea incercâri de a aduná porumbulu si furajulu ce mai era pe câmpu in apropierea liniilor sèle, spre a-si adogá aprovizionârile, insa avantu-posturile, vedetele de cavalerie si artileri'a nóstra l'u au impedeatu, punendu lu pe fuga fara a-si putea ajunge scopulu.

Vineri, 21 Octobru, I. S. Domnitoriulu a pornitu de diminetia spre a inspectá pozitiiunile preste Vid, in spatele Plevnei.

Corespondintia particulara a „Pressei“.

Griviti'a, 22 Octobru 1877.

Dupa cum v'amu scrisu prin epistol'a precedentá, Plevn'a este cu de-seversire incungurata si cerculu de asediu s'a restrinsu si mai multu printro victoria mare a rusiloru la Telisiu, despre care nu ne indoimu ca a-ti avutu mai de multu informatiuni telegrafice.

In lupt'a dela Telisiu, au caditu in mânilu rusiloru preste trei mii de prizonieri, multe arme si mari cantitati de munitiuni de resbelu.

Ne asteptâmu din di in di la o incercare de esire din partea turciloru din Plevn'a, caci dupa parerea tuturor'a si spusele desertoriloru lor, ei suntu nevoiti séu de a dá unu atacu cá sa rupa cerculu de incungurare, séu sa capituleze. Desertorii turciloru se inmultiescu pe fia-care di pe la avant-posturile nóstre; ei suntu forte desgustati de resbelu, fiindu reu imbracati si forte reu hraniti. Astadi chiaru, in urm'a unei slabe impuscaturi de scurta durata, ne-amu pomenitu cu mai multi desertori. Rusii bombardéza cu o insistentia nemarginita, pe cându noi bombardâmu cu mai multa reserva. Astufeliu este ordinulu dela marele cuartiru generalu. Toti oficerii nostri de artileria suntu in permanentia la posturile lor. Inainte de efeptuarea asediului, ei faceau curendu servitiulu.

Presupunendu ca Plevn'a va cadea preste trei séu patru dile, dupa cum se spera in generalu, ce se voru face apoi trupele nóstre? Eata cestiunea ce-si facu oficerii si soldatii. Unii sustienu ca, dupa caderea Plevnei, armat'a româna se va întorce in tiéra; altii pretindu ca artileri'a, dar' numai artileri'a, va urmá pe rusi in Balcani; alti, in fine, si din numerulu acestor'a facu si eu parte, cugeta ca nu numai artileri'a, dar' tota armat'a nóstra va urmá pe rusi inainte. Acésta ultima ipotesa pare cea mai probabila; caci, intr'adeveru, odata intrati in resbelulu ofensivu, cum putem ore parasit teatru lu resbelului mai nainte de terminarea campaniei? Ce felu? Luá-voru rusii Constantinopolea singuri, fara de noi? O fi fanfaronada asertiunea mea; dar' nu este mai putienu adeverat ca, fara cei 40,000 români, nu numai n'aru fi pututu luá Plevn'a, dar' n'aru fi potutu nici chiar merge inainte; si o proba avemu in faptul ca Rusi'a a primitu aliati'a nóstra, de-si se blesá ore-cum amorulu seu propriu. Amu disu a primit'o, si m'amu insielatu, caci trebuiá sa scriu ca a cerut'o.

Eu credu, in fine, ca reintórcerea dupa luarea Plevnei n'a fostu decâtu o idea, invocata de cátra unii si altii in nise circumstantie in cari invocarea ei avea ore-care oportunitate. Vom vedea inse, déca adevéru lu va fi de

partea pesimistiloru si, prin urmare, si a mea, séu de partea optimistiloru.

Se vorbesce inca de adi diminetia, despre o importanta victorie castigata de cátra colonelulu Slaniceanu, cu prim'a divisiune in impregmuirile Rahovei. Resultatulu luptei aru fi fostu 1,500 prizonieri, 5 cara cu munitiuni si asediarea Rahovei, pe care trebuie sa o fi atacatu eri séra séu adi diminetia. Nuvel'a se dice ca este oficiala... Aminu!

Tempulu este variabilu; plóua nóptea si diminetia, si sórele nu apare, decâtu une-ori câte putienu. X.

(Corespondintia particulara a „Telegrafului“)

Poradim 24 Octobru 1877.

Nefericitulu chronicaru silitu spre a si tine consciintiosu angagiamentulu, alérga pe ori-ce timplu, pe ori-ce cale spre a aduná materialulu unei viitoare corespondintie: aci elu se apropie cu surisulu pe buze de unu grupu animatu, credendu ca a descoperitu nuvele importante, pe cându convorbirea se ocupa in fondu de infintia-re a unei popote, aci tintesce urechile spre a dobândi resturile unoru frase ce nu au celu mai micu raportu cu cercetârile sèle. Si, in adeveru, in cerculu trupeloru asediatore actiunea devine mai nula, totulu depindendu de miscârile asediatului. Astu-feliu si impregiurulu Plevnei, in generalu armat'a de Occidentu pusa sub ordinele Domnitoriului Romaniei se ocupa, cá se dicu asiá, de menagiu, trupele se asiediu prin bordee, si stabilescu confortulu necesaru chiaru in pozitiiunile ce ocupu, se fortifica, fie contr'a unu atacu, fie asupr'a linieloru eventuale de retragere, aci trebuie se admiramu ingeniositatea soldatiloru români si real'a cunoscintia a oficeriloru ce-i conducu. Abiá ajunse intr'o pozitiune ore care, trupeloru române le suntu de ajunse 24 ore spre a se prepará cá de iérna, a se fortificá si a se pune in o stare de apere ce s'aru crede ca a consumatu mii de bratie si unu timplu indelungatu.

Pe ici pe colo, câte-va mici lovituri de ante garde, detasiamente inamicé ce esu din orasiu spre a furajá si care fugu la cea dintâiu vedere a calarasiloru nostri.

Din interiorulu Plevnei nici o miscare si mai nici o sciintia; ieri, 4 cavaleristi turci cu arme si caii se predara trupeloru nóstre; ei aretau ca acolo se da inca o litra carne si 150 dramuri pâine de omu pe di, dar' ca chiaru acést'a nu póte dainu decâtu celu multu 10 dile. Eata in resumatu la ce se potu reduce afacerile dinaintea Plevnei la care, déca veti adaogá inspectiunea facuta de Domnitoriulu trupeloru ce comandá si visit'a ce imperatulu face in acestu momentu, veti avea totu ce este deocam-data de disu.

Veti intelege lesne de ce pâna acum nu v'amu vorbitu de lupt'a dela Vadin. Nu voiescu tocmai pentru respectulu ce datorezu diariului d-v. a ve dá nici nuvele false, cum amu vedutu in unele diare induse in eróre asupr'a avansáriloru, nici sciintie precipitate, mai cu osebire asupr'a unei victorii. Armat'a româna intrata de putienu timplu in lupta, a dovedutu cu prisosu ca nu face de cátu a continuá eroicele lupte ale strabuniloru sei, juna ea este matura prin dibacia si bravura, a trambitiá imediatu o victorie este a face actu de o inutila fanfaronada care aru produce mai multu reu armatei decâtu bine natiunei.

Lupt'a dela Vadin, dupa raporturi ce amu avutu ocaziune a vedea, de si mica comparativu cu luptele petrecute, dovedesce odata mai multu energi'a si sângele rece cu care trupele române se aventá asupr'a inamicului, aci mai cu osebire unde dupa luarea unei redute lupt'a in retragere se facu neperatu in câmpu deschisu avuramu ocaziunea a vedea superioritatea sol-

datului românu asupr'a turcului, zăpăcitu pe data ce nu se mai afla la sigurantia in dosulu unei intariri.

Speru ca in curendu Osman-pasi'a va binevoi a-si desiná o deciziune celu putienu spre a-mi procurá si mie in particularu ocaziunea de a ve dá nuvele mai interesante.

Revist'a politica

In cas'a deputatiloru din Budapesta a respunsu ministrulu presiedinte Tisza la interpelatiunea lui Apponyi cu o negatiune hotarita. Ministrulu a disu ca cu ocaziunea negociáriloru cu reprezentantii Germaniei nu s'au luat protocoló. Documentele nu le póte pune pe més'a casei deputatiloru, deórece aru fi unu ce cu totulu neoportunu, pâna cându inca esista putintia de a incheiá unu tratatu comercialu cu Germani'a.

Contele Apponyi n'a fostu tocmai multiamitu cu respunsulu negativu alu ministrului presiedinte, inse dupa vro câte-va observári critisátore s'a induplecatu a-lu luá spre sciintia. In fine si cas'a deputatiloru a facutu totu asiá si cu acést'a lucrulu deocamdata pare a fi terminatu.

In 9 ale lui Novembre a fostu in Budapesta o conferintia sub presidiulu monarchului, la care a participatu archiducele Albrecht, ministrulu de resbelu conte Bylandt si capulu statului majoru bar. Schönfeld. Conferintia acést'a a datu ansa la unele alarmári ale publicului, dupa cum s'a vedutu mai târdiu, nefundate. Cumca de conferintia acést'a nu se potu legá conclusiuni ca in cercurile militare austro-unguresci se facu pregatiri pentru cine scie ce eventualitati, se vede si din impregiurarea, ca la conferintia n'au luat parte nici contele Andrássy nici bar. Hoffmann. Conferintia a avutu de a face cu lucruri tehnice militare.

In Constantinopole se desfasiura evenimentele politice paralelu cu cele de pe teatru lu resbelu. In numerulu precedente luaramu notitia despre conjuratiuni descoperite in capital'a turcesca. Astadi suntemu in pozitiune de a aratá ca ferebrea politica in Constantinopole este atátu de mare incátu cu dreptu cuventu o cualifica o fóia considerabila din Vien'a de inceputulu sferisului. Dupa „Pol. Cor.“ a fostu in dilele trecute lipite placate pe pareti, in mai multe puncte ale Constantinopolei, cari provocau popuru sa omóre pe Mahmud Damad pasi'a, cumnatulu sultanului. Acést'a este invinovatitu in placate, ca voiescu, sa faca pace si sa tradeze in tipulu acést'a Turci'a. De alta parte Mahmud Damad invinovatiesce pre exsultanulu Murad ca conspiréza asupr'a fratelui sultanului actualu, Abdul Hamid, din care cauza cestu din urma a si dispusu a transportá pe frate-seu din palatulu Ceragan la Seraiulu vechiu. Esecutárei acestui ordinu s'au opusu patru-dieci de servitori, pentruca temeau vieti'a exsultanului. Servitorii fura sugrumati, cu tóte ca foile turcesci sustienu ca suntu numai tramisi in exilu. Fapta este, ca exsultanulu este pusu sub padia in Top-Kapu si multi sustienu ca vieti'a lui este periclitata. Intr'aceea s'au mai arestatu si multi partinitori de ai lui Midhat pasi'a, iéra pe Mahmud Damad s'au incercatu contrarii lui sa-lu otravésca, cea ce le si succedeá, déca mediculu seu nu paralisá de tempuriu lucrarea cea stricaciósa a otravei. Intarirea este forte mare in Constantinopole si este nutrita de sgomotulu tendentiosu respanditu in populatiune, ca profetulu (Mahomet) s'a aratatu sultanulu si a demandatu sa faca pace.

Midhat, despre care se vorbiá ca se va intalni cu Mahmud Damad in Mitilene, nu are de gându sa parasésca Neapolea, unde se afla acum. Dar' in Constantinopole lucrurile suntu pe di ce merge mai triste. Chiaru

amicii cei mai devotati ai Franciei au perdutru sperantia, de o indreptare spre bine a causei turcesci. Armin Vámbery esclama indignatu in „P. Ll.“, ca nici odata minciun'a, infami'a si depravatiunea n'a serbatu orgii, cum serbéza acum in Constantinopole, si nici odata n'au meritatu ómenii unui gubernu despretiulu si scârb'a tuturoru ómeniloru cugetatori, in mesur'a, in care le merita partid'a actuala a curtiei, partid'a condusa de Mahmud Damad, unu naucu, omu ordinariu si fara consciintia, de si cumnatu alu nenorocitulu dara din temeiu omului de omenia si binevoitoriulu Abdul-Hamid. Partid'a, cu machinatiunile ei duce tóte la perire si sacrifica egoismulu ei scârbosu ecatombe de bunu patrioti osmani, radimulu atátoru familii. Cup'a este plina!... Turcofilulu continua in tonulu acést'a. Este de ajunse inse si din cele citate a cunósce cátu de destramate suntu lucrurile in capital'a turcesca.

Scirile despre pace se sustienu, inse fara de a inspirá sperantia, ca pacea va si urmá curendu. Barbatii de statu ai Angliei si dau multa silintia in directiunea pácei. Lordulu *Beaconsfield* (Disraeli) la unu banchetu, intr'o cuventare mai lunga, atingendu córd'a pácei vorbesce si despre tint'a Rusiei cu ocaziunea acést'a, inse stáruiesce pe lângá intact'a integritate a Turciei.

Diariulu „Nord“, vorbindu despre cuventarea acést'a departe de a fi multiamitu cu procederea lordului, imputa politiceei engleze ca incuragiéza pe Turci'a la continuarea unei lupte in detrimentulu Europei. Preste totu si din cuventarea lordului diurnalulu „Nord“ face numai deductiunea, ca ea nu servesce spre altu cev'a de cátu spre a lungi resbelulu orientalu.

O telegrama din Constantinopole spune ca Pórt'a in necasulu ce o impresóra totu mai reu s'a adresatu la principele Reuss, ambasadorulu germanu, sa intrevina pentru pace. Ambasadorulu germanu a indreptatu pre Pórt'a la cuartirulu generalu rusescu.

Respunsulu acést'a bruscu este forte semnificativu si are o insemnătate si pentru alta scire, ca adeca contele Zichy, ambasadorulu Austro-Ung. este acum persón'a cea mai vedutu la curtea sultanului.

Budapest'a, 11 Nov.

In 9 Novembre a avutu Budapesta óspeti dela Vien'a, forte interesante. Aceleasi persóne au mai fostu pe aici, pe la noi si, afara de notizierii dela diurnale, publiculu putienu se interesá de ele; atát'a ca cetiá intre diversele notáti ca cutare si cutare archiduce, generalu etc. a trasu la hotelulu cutare.

E de miratu dara, ca óspetii nostri dela 9 Nov., cari umbra si de alte dáti pe aici, de asta data atragu atentiunea publicului. A fostu chiamati de monarchulu, aici la Budapesta, archiducele Albrecht, ministrulu de resbelu cont. Bylandt si siefulu generalu alu statului majoru, bar. de Schönfeld. Lucru mare este acést'a? Si cu tóte aceste abiá s'a sciutu acést'a in publicu si publiculu a inceputu a face combinatiuni, cari paru a esistá mai multu in aerulu politicu de astadi decâtu in ordinele ministerieloru competente. Se vorbesce iérasi de mobilisári. Oficiósele nóstre indata au fostu la îndemâna si au trambitatu ca sgomotele despre mobilisári nu suntu adeverate si ca intrunirea autoritátiloru militare nu avú altu scopu decâtu regularea unoru afaceri tehnice militare. Sum aplecatu a crede ce dicu oficiósele, tienu comptu si de aerulu infectatu de combinári politice; cu tóte aceste, este curiósa coincidentia de sgomotele de mobilisare, mai in acel'asi timplu, cându de alta parte se spune, ca rusii voru sa radice alte corpuri nóue de armata, cari in Romani'a au sa ser-

vésca de corpuri de rezerva pentru armată din Bulgaria.

Nu știu cum stă trebă cu transacțiunile de asta văra pentru unu împrumut de mobilizare. Unii dicu, ca acea transacțiune este revocată, alții iera sustienu ca nu este revocată, ci din contra reinnoita.

La tóta întemplantarea situațiunea e mai serioasă, decum ni o descriu oficiosele de aici. Si curiosu lucru, fenomenele unei situațiuni seriose coincid cu frecările economice între Austro-Ungaria și Germania, carea că aliată, noastră, e pe aci, pe aci a ne abdice chiaru și pretenția obicinuită între țeri pacifice, fără legaturile aliantia.

Déca veti ceti raporturile din casă deputatilor despre interpelări privitoare la afacerile cu Germania, veti crede, ca este imposibilu, că din cele ce amu disu mai susu sa fia numai unu graunte realitate. Si eu stau la indoiala si nu me demitu numai decâtu la credința. Trăganările nemțiesci, vehemenții a unor diurnale considerabile din Berlinu contră monarchiei noastre, combinate cu politică noastră esterna putienu clara si cu veleitățile turcesci, cu cochetările ambasadorului nostru din Londonu cu politică esterna englezasca — pune pe omulu cugetatoriu pe gânduri si pe respunsurile ministrilor la ori-ce interpelatiune mai însemnata lu face sa nu puna nici unu pretiu.

Scirile din Constantinopole neliniscu foarte multu si pe aici. Visurile de auru de cându cu „victoriile” lui Muktar in Asiă si Osman in Bulgaria disparu unulu câte unulu si in loculu lor vinu meditatiunile, ca sferșitul resbelului orientala va fi începutulu unii resbelu universalu. Sa nu cređa omulu ca vorbele despre pregătiri de mobilizare nu pot sa fia luate chiaru din ventu. ω.

România și resbelulu.

Supt acestu titlu fôia englesă „The Daily News” publica urmatorea corespondința din București:

Ună din surprinderile acestui resbelu a fostu neasteptată valoare și vitejia aretata de trupele române, si in genere eficacitatea și soliditatea armatei române. Ori-cine predicea ca românii voru fugi la primul focu, si ca astfelu departe de a ajuta armată rusa ei voru fi o cauza de slăbiciune și de incurcatura. Marturiscu ca si eu eram de aceeași opiniune și nimenea n'a fostu mai surprinsu decâtu mine sa vedu pe români purtându-se într'unu modu in adeveru splendidu cum s'au purtat la Plevnă, atâtu in tempulu atacului câtu si mai pre urma. Trebuie sa adaugu ca nimenea nu este mai fericitu decâtu mine ca pôte sa faca amenda onorabila pentru nedreptatea ce amu facutu, si cu atâtu mai multu suntu gat'ă sa facu acestă cu câtu armată română a devenitu deodata unu nou elementu in cestiunea orientului. De parte de a fugi, românii s'au batutu cu același curagiu desperatu că si rusii, si armată română, de-si mica, a luat cu unu singuru pasu loculu seu între armatele europene. Consecințele acestui faptu suntu mai mari pentru țiera și pentru cestiunea orientului decâtu s'aru parea la primă vedere. Estimatiunea de ceea ce România va perde său va castigă luându parte la acestu resbelu este variata, si multu va depinde fără indoială de rezultatulu resbelului. Dar, dupa câte se dicu si se facu, suntu castiguri ce ea pôte pune la activulu seu, ori-care aru fi rezultatulu finalu.

Mai întâiu ea a castigatu in ochii Europei o pozițiune diferita de ceea ce avusese până acum. Nimenea nu dă atentiune României său armatei ei, si se dispunea de viitorulu aceste mici țeri, că si de gurele Dunarei, cu asiă de putienă grigă că si cum românii n'aru fi avutu nimică de disu

in această afacere. Acum se vede ca armată română contēja ce-va, si ca trebuie a se țien contu de ea cându se voru face schimbări in cartă Europei relative la România. România aru putea, decâtu aru fi cestiune de esistența ei natiunala, sa puna o suta de mii de oameni pe picioru de resbelu, forții care astadi se considera in adeveru a formă o armata mica; dar' oameni de felulu aceloră cari au ruptu cerculu de focu in redută Grivitiă, de-si pentru primă ora audiau siueratulu ghiuleleloru inimice, suntu oameni, ale căroru dorinție nu potu fi despretiuite, si o suta de mii de oameni formēja o putere care aru întorce victoriă in favoarea unei său altei din cele două mari puteri, cari suntu in pozițiune de a le amenința independința. Este importantu pentru România că acestu faptu sa fia cunoscutu și ponderatu, căci pôte preveni ori-ce amenințare. Armată română devine unu factoru in cestiunea orientului, astfelu ca probabilu va avea si ea ce-va de disu in cestiunea gureloru și deltei dunarene, cestiune de cea mai mare importantia pentru România. Afara de acestă, este pentru români începutulu unei istorii militare, ceea ce este o trebuința pentru ori-ce armata. Acestă dă armatei o încredere in sine ce nu putea avea mainainte, o soliditate și unu sânge rece ce nu aru putea in nici unu altu modu sa dobandesca o armata care are desavantajulu de a fi mica in comparatiune cu imensele armate cari o încungiura.

Mai este apoi si ce-va frumosu a vedea mică Romania venindu in ajutorulu gigantice Rusii in oră pericolulu. România datoresce Rusiei esistența ei că natiune; decâtu nu aru fi fostu Rusii, România aru formă pôte astadi trei său patru pasialicuri sub Pôrta, in aceeași condițiune că bulgarii. Este fabulă leului cu siorecele, si in adeveru cu vitejia a venitului siorecele, in ajutorulu augustulu seu protectoru. S'aru putea dice ca acestă nu este nici o compensatiune pentru perderea a o mii soldati morti si trei său patru răniti, deosebitu de crescerea datoriei și desconsiderarea financioloru. Nu suntu de opiniunea acestă in casulu de fatia. Eu credu ca pentru o țiera într'o pozițiune echivoacă România, nici unu sacrificiu n'aru fi pre mare că sa faca influința ei simțita și vocea ei ascultata in consiliurile europene asupră cestiuniloru cari o privescu. Dar' chiaru presupunendu ca cea dintâiu opiniune aru fi corectă, eu nu vedu cum trebuiă România sa se pôrte in resbelulu actualu. Turcii l'au începutu. Ei au bombardatu Giurgiulu, unu orasiu românu deschisu, fiindu ca rusii au bombardatu Rusciulu, o cetate dela Slobodiă, vre-o trei mile mai susu de Giurgiu, pe cându mici bande trecendu Dunarea comiteau numeroșe fără de legi și crudimi asupră pacinicei populațiuni române. România se află in pozițiunea neagreabila de a se găsi între ciocanu și nicovala, si nu este de mirare că ea sa fi trecut in partea ciocanului.

Bunatarea armatei române trebuie mai cu sêma sa se atribue sfortieloru principelui Carolu. După putienă tempu de domnia elu descoperi câtu de sterilu eră câmpulu politicu si ca fruptele acestui nu faceau pentru densulu, că suveranu constituționalu. Eră unu câmpu mai potrivit de gusturile sele, in care elu, solțatu in tóta personă lui, se simția mai familiaru, si acestă eră armată. — Pôte ca nu este in generalu cunoscutu ca principele Carolu, nu numai ca a primitu o educatiune militara cu totulu prussiana, ci inca a servitu și că locotenentu in armată prussiana in resbelulu cu Danimarcă si a condusu cu succesu unu asaltu in contră unei redute inimice, astfelu ca, afara de o educatiune militara, elu are și esperinția pe câm-

pulu de bataie și cunoseca mirosulu ierbele de pusca înainte de a intră in resbelulu actualu.

Lasându partitele politice sa se combata cu armele lor, elu dete totu timpulu seu organizării, dezvoltării și educatiunii armatei, cu ce succesu, acestă se pôte recunósce din modulu cum soldatii intrara in Grivitiă și cum, de si fără succesu, detersa asaltulu celei de alu doilea redute.

Aici corespondentulu vorbesce de organizarea armatei noastre și in specialu de armată teritoriale și dice ca sistemulu de a se chemă sub arme oamenii o septamăna pe fia-care luna este foarte nimeritu și aru trebui adoptatu si in Englițeră. Aprobă faptul ca dorobantii și calarasii se echipēja singuri, acestă fiindu o economie pentru statu, și dice ca de aceea soldatii din armată teritoriale suntu mai cu dare de mână. Adauga ca ei se potu insură si ca nu suntu corupti de viața din casarma, rămânendu țieranu, sub mantauă soldatului; elu este superioru celoru-lalti țierani, căci are notiune de disciplina și este obicinuitu cu respectulu legiloru, căci intervalele între două chemări suntu scurte și influința disciplinei n'are timpu sa se stêrga. Apoi adauga:

Chiaru pe cându lucrēja la câmpu, ei nu perdu simțimentulu ca suntu soldati, ca suntu in armata, și prin urmare suntu mai asediati, mai supusi legiloru decâtu cei-lalti țierani. In casu de turburări interne, cari câte-odata se întempla între sate vecine din causă pamenturiloru, autoritățile se basēja totu-déun'ă pe dorobantii și pe calarasii pentru a reprimă desordinea, chiaru cându amicii lui suntu in cestiune și ei insisi suntu părți interesate.

Déca filibustierii unguri aru fi trecut fruntariă română, dorobantii și calarasii le-aru fi datu o primire care aru fi curarisitu pentru totu-déun'ă pe unguri de nebuniă lor. Ungurii cari au meditat asemenea proiectu aru fi trebuitu sa-si aduca aminte și pôte si-au adusu aminte ca mai nici o parte din armată teritoriale nu fusese trasa din districtele dela fruntarii și ca eră o forția indestaltore de dorobantii și calarasii că se întelnesca si sa aiba grija de unu numeru de diece ori mai mare de câtu acelă care avea intențiunea sa tréca. Afara de acestă, toti acesti oameni suntu proprietari de pamenturi și prin urmare este foarte periculosu a i atacă pe lângă țiernele lor, mai cu sêma cându au soliditatea și sângele rece dobenditu prin disciplină militara. Ungurii au fostu fericiti ca n'au trecut fruntariă căci nici unulu din ei nu s'aru fi întorsu.

Pentru a conchide, armată teritoriale română a aretatu in luptă dela Plevnă, ca este egale in soliditate cu ori-ce armata regulata din Europă; ea a fostu pusa la încercare sub cele mai grele împregiurări. Déca aru fi întelnitu pe turci in câmpu deschisu, peptu la peptu, aru fi fostu unu lucru usioru in comparatie. Déru pentru trupe noi, fără istoriă militara, cari n'au auditu nici odata sunetulu unei ghiulele inimice, se dea asaltu unei pozițiuni că Grivitiă in contră teribilulu focu alu turciloru, a fostu fără indoială unu lucru care a aretatu din ce stofa suntu facuti soldatii.

Si cându trupele ruse recunosc ca dorobantii suntu egali cu densii in vitejia, trebuie sa admitemu ca sistemulu care i-a facutu este bunu. Principele Carolu, ostenețiloru căruia trebuie mai cu sêma a se atribui dezvoltarea și întinderea armatei teritoriale, are de sicuru motivu de a fi magulitu de rezultatulu a diece ani de labóre și de gândire pentru actuală armata a României, fia permanente fia teritoriale. Amu disu putienă despre armată permanente, nefiindu nimicu particularu de notatu in organizarea ei. E destulu a spune ca de si mica, ea este

egale in vitejia și pôte superiôra in eficientia dorobantiloru.

Aci corespondentele vorbesce despre modulu cum se împarte armată română, despre numerulu soldatiloru din diferite arme și despre numerulu tunuriloru și conchide dicendu: Fortiă organizata totale a țierei (permanente, teritoriale, militii, garda și glôte) este de 120,000 oameni și 200 de tunuri, o forția care pôte fără indoială sa-si faca influința simțita in ori-ce modificare a cestiunei orientului care aru afectă interesele României.

Sibiu, 2/14 Novembre.

(P.) (In ajunulu restauratiunei comitatului). Cătu mai curendu, ni stă înainte unu actu de cea mai mare însemnata, pentru viața noastră politica pentru interesele noastre publice natiunale, acel act este: „restaurarea magistratului municipalu” care si aici in comitatulu Sibiiului, că pretotindeni in țiera, are sa se întemple până la încheierea anului curinte pentru unu periodu de siése ani prescisu in legea municipala.

Este adeca vorbă: sa alegem pre ampoiati comitatensi încependu dela vice-comite până la cei mai inferiori; este vorbă: se alegem barbati calificati, de încredere și reputatiune, in centru la comitatu, pre șeful administratiunei vice-comite, pre protonotariu și mai multi vice-notari, pre presiedintele și asesorii scaunului orfanalu; ier' afara in provincia, se alegem numerulu ficsatu de pretori și subpretori pentru cercurile respective, dupa cum acelea suntu de nou arondate prin congregatiunea municipala.

Representantii poporului, adeca membrii congregatiunei voru fi chemati a-si manifestă votulu de încredere la urna pentru acei individi pe cari, comisiunea candidatôria cu consentimentulu comitelu supremu i va recomandă că apti la acelea posturi; prin urmare, rezultatulu celu mai eficace va depinde negresitu dela scrupulosă și nepreocupată procedere a comisiunei candidatôrie la esaminarea calificatiunei aspirantiloru pentru diferitele posturi precum si dela convicțiunea libera a reprezentantiloru alegatori.

Esperintiele de până acum din viața constitutională electorală ni-au doveditu, ca la seversirea actelor de această natura electorală, totu-déun'ă — cu putienă esceptiune — au precumpe nitu ingagiamentele de preocupatiuni partizane in favorulu candidatiloru protegiati de maioritate, care nu prea considera calificatiunea individuală ei prefera aderința personală a candidatiloru!

Déca cumpenimu bine marele interesu alu poporului nostru din întréga Transilvaniă si in specialu din comitatulu Sibiiului, numerulu precumpe nitoriu alu nostru fatia de alte elemente, negresitu avemu sa ne ocupămu seriosu cu această cestiune vitală si sa ne gândim bine ce facem adeca sa nu perdem nici pentru unu momentu acea circumstantia din vedere: ca alegerea de ampoiati municipali se face pe unu periodu de siése ani, si ca acei ampoiati alesi odata si instituiti in posturile lor, decâtu se voru probă de apti, corespondentori chemării lor, voru face servitii bune si folositoare causei publice, interesului poporului din comitatu si atunci consciința fia-căru reprezentante membru alegatoriu, va fi liniscita, votulu datu va fi justificatu; ier' la din contra alegerea reu nimerita a cutarui ampoiatu totu-déun'ă se va atribui și respective impută corporatiunei morali, din alu căreiă sinu a iesitu si, aceea va purtă negresitu și responsabilitatea pentru consecințele rele!

Aceste amu creditu de oportunu a le atinge deocamdata cu scopu, de a le revocă in atentiunea respectivilor reprezentanti ai municipiului, cari

mâne déjà voru sa se aléga si aici. Concetatiunii nostri *sasi* — pururea disciplinai si solidari in actiunile politice — si pentru acestu actu de importantia au facutu preingrigiri timpurie, au tienutu adese consultări si 'i vedemu interesându-se pentru reesirea ómenilor loru luati in combinare; toti alegatorii indreptatiti ai loru suntu bine informati si pregatiti cum sa voteze.

Dar' ai nostri inteliginti facu óre cev'a in tréb'a acésta, misca-se, consultéza-se si ingrigescu-se? Lasámu sa ni demustre rezultatulu alegeriloru, pe care 'lu vomu cunósce curendu, si atunci vomu reveni iérsi la acésta cestiune vitala pentru viéti'a nóstra constitutionala, dar' importanta mai vertosu pentru interesulu nostru.

Varietáti.

* * * *Postalu.* Directiunea posteloru reg. ung. din Sibiu publica cu datulu 10 Novembre a. c. concursu pentru ocuparea unei statiuni de magistru postalu in *Cristianu* (comit. Sibiuului) cu léfa de 150 fl. anuali, 40 fl. pausialu de cancelaria, pe lángea cautiune de 100 fl. in bani gat'a. Terminulu concursulu este de 3 septamáni dela datulu de mai susu.

* * * *Teatru român in Sibiu.* Societatea dramatica din Craiov'a sub directiunea domnului C. Petrescu a datu Marti in 1/13 Novemb. sér'a in sal'a dela „Imperatulu romanilor“ prim'a sea representatiune. Afisiurile ne spunéau ca se va representá pies'a „*Draculu séu Oarb'a din Parisu*“ drama in 5 acte, tradusa din limb'a franceza. Pies'a a fostu bine alésa, déca d. Petrescu a voitu a dá publiculu ocaziune pentru a-si formá o judecata despre talentulu, mimic'a si art'a actoriloru, din care se compune trup'a. Sal'a „Imperatulu romanilor“ a fostu bine adjustata si scén'a improvisata cu bunu gustu arangiata. Publiculu, de-si adese insielatu prin aventurari, ce se numéau „artisti románi“, a concursu in numeru destulu de mare. Atátu logele cátu si partea cea mai mare din locurile numerotate erau ocupate. Rolulu principalu in pies'a representata l'a purtatu dlu *Farcasianu* (Contele de Saint-Germain) cu deplinu succesu. Domnulu *Petculescu* (Fluturu) a escelatu in rolulu seu mai alesu in scén'a cu „*Drangobert*.“ Cu multu talentu a sciutu d. *Ionescu* sa-si represinte rolulu seu, de altcum neinsemnatu, (Comandore) si nu gresimu, déca presupunemu ca vomu avea ocaziune a aplaudá dlui Ionescu la unu rol mai principalu. Dintre dame amintimu pe dómn'a *Mari'a Petrescu* (Marchis'a Apiani) si dómn'a *Farcasianu* (Ameli'a), cari s'au straduitu a reproduce rolele cu fidelitate. Dómn'a *Constantinescu* s'a infatisiatu bine cá cavalerulu de Vodray. Impresiunea totala a fostu buna si publiculu a parasitu multiamitu sal'a.

* * * *Proba de patriotismu.* Profesorulu dela gimnasiulu din Pest'a I. H. *Schwicker* a edatu unu manualu de geografia, cu deosebita privire la monarchi'a austro-ungara. In acestu manualu intre altele cetimu: „tiér'a Ardélulu“, pre care o privește cá o provincia a monarchiei Austro-ungare. De „capitala“ a Ardélulu numesce „Clusiulu“. „Kelet in nr. seu 257 din 9 Novembre se plange amaru asup'r'a acestei cárti, carea aru desconsiderá cu totulu dreptulu publicu alu Ungariei. Nu s'aru mirá numit'a fóia, déca acésta carte aru fi scrisa de unu român, cáci atunci de multu aru fi fostu oprita din scoli, dar' se mira cum unu profesor, sustienutu din banii statulu — la unu institutu de stat, pôte scrie unu astfelu de „scandalu de carte“. Mirarea i este si

mai mare, cáci acésta carte s'a introdusu in scólele magiare.

* * * *Aducatoriulu scirei despre invingerea lupteloru russo-române* la Dolni-Dubnicu a fostu capitanulu român *Vladoianu* din 1-iulu regimentu de Rosiori. Elu sosí in Poradim tocmai pe cându Imperatulu prândiá. Monarchulu luá decoratiunea St. Vladimiru de pre peptulu seu si decorá cu ea pre oficierulu român. Dupa mésa principele Carolu ii dedú decoratiunea *Stéu'a Romaniei*.

* * * *Regele lucrárilor publice.* O depesia din Panam'a anuncia mórtea lui Hery Meiggs supranumitu „regele intreprindietoriloru de lucrári publice“ si a cáru'i cariera estraordinara merita sa fia amintita:

Elu s'a nascutu la New-York pe la 1811. Pána a nu fi de trei-dieci de ani, erá milionariu, dar' la cris'a din 1837 perdú si celu din urma banu. Aflându despre descoperirea aurulu in Californi'a, plecá repede la San-Francisco, unde facú iérsi o avere imensa, pe care o perdú din nou cu ocaziunea crizei din 1854.

Meiggs 'si cercá din nou noroculu schimbându câmpulu lupteloru sele. Fugi la Chili, unde se asediá cá intreprindietoriu de lucrári publice. Pentru construirea drumulu de feru Llailay-Santiago, intreprindietorii englesi cereau 150 milióne si unu terminu de optu ani. Lucrarea presintá greutáti mari. Cu tóte acestea Meiggs oferí pretiulu de 60 milióne si terminulu de patru ani. Elu se tienú de cuventu si cáscigá din acésta operatiune diece milióne. Guvernulu din Peru se adresá la densulu cá sa-i faca 2,000 kilometri de drumu de feru. In timpulu esecutárei unei'a din aceste, unu cutremuru stricá totulu.

— Atátu mai bine, strigá Meiggs, aflându noutatea; voiu avea mai putiene terasamente de facutu.

La inaugurarea acestei linii a chieituitu trei milióne numai pentru medalii comemorative.

Meiggs ducea o viétiá fórte chieituitóre si mostenitoriloru le rămâne fórte putieniu. In otelulu seu din Lim'a avea 70 de camere pentru amici; cari totu-déun'a erau ocupate. La inaugurarea unei'a din liniile lui ferate, elu tramise unu vaporu sa aduca 600 de invitati din Lim'a. Presiedintele Balt'a gazduí intr'unu rendu la densulu, cu o garda de 1,000 ómeni in cursu de 15 zile.

* * * *Cáile ferate.* Cáile ferate ale stateloru-unite au acum o intindere de 73,808 mile. Manualulu drumuriloru de feru din statele unite pentru 1877-1878, care a aparutu, amintesce ca la finele anululu 1867 erau 39,276 mile de cáile ferate puse in circulatiune. Dela acésta epoca s'au construitu drumuri de feru pâna la Utah, Colorado, Ducat'a si alte regiuni dela Far West.

* * * *Inventiune ingenioasa.* Unulu din calugarii monastirei Raiger, intre Braun si Vien'a, a terminatu o lucrare de mecanica fórte curioasa; e vorb'a de unu globu pamentescu de 14 metri diametru care se misca singuru. O combinatie de róte 'lu face se opereze o miscare identica cu a pementulu si cându e pusu in miscare, se întórce in timpu de trei septamáni. La acs'a polulu Nordu suntu cadrante, cari arata dilele, lunile ect.; de asup'r'a acei se afla unu altu globu mai micu care arata rotatiunea pamentulu impregiurulu sórelui. Marele globu este pusu in miscare prin midiloculu a 12 róte. Acestu ingeniosu mecanismu a costatu mai multu de diece ani de lucru si n'a fostu terminatu de cátu dupa numeroase esperientie. Cátu pentru detaliile geografice, o carta desemnata pe globu arata descoperirile cele mai noue, drumurile vaporeloru, caile ferate, liniile telegra-

ficé, inaltimea muntiloru, adencimea Oceanulu etc.

* * * *O scena de jalusie.* — D. Hagemann din Berlinu are fórte multu de lucru; prin umare d-n'a Hagemann pleca singura la bai. Preste câte-va zile in sa d. Hagemann are câte-va momente libere si voindu sa faca aceste momente totu odata si placute se arunca intr'unu vagonu si pleca la toti'a sea. De mai nainte simtiá bucuriile suprinderei placute.

Sosesce la hotelu si i se spune, ca d-n'a Hagemann nu e acasa.

„Eu suntu d-lu Hagemann, — raspunde elu. — Sa-mi dati voie sa intru!“

I se da voie.

Intrându, gasesce pe masa unu plicu albu. Sta putieniu la indoiéla, dar', in sfsritu, 'lu desface si citește urmatórele:

„Iubit'a mea“

Amu plecatu. Me intorcu. precum ne-amu intielesu. Sa me astepti la „piétr'a rosie“ si apoi ne întórcemu impreuna. Te imbratisiezu. Te sarutu.

Rudolfu.“

Va inchipuiti unu sotiu, care voiesce sa faca sotiei sele o suprinde placuta si este insusi atátu de neplacutu surprinsu! — Din nenorocire sotii'a sea se întórce la hotelu: i se spune ca i-a sositu barbatulu; ea grabesce cu bratiile deschise spre a-lu intempiná dar' elu — O! ce neplacuta intâhnire.

Preste putinu se scornesce unu scandalu, care aduna totu personalulu hotelulu la usi'a odaii, in care sotiu blastemá sórtea iéra sotii'a plângea si tipá amarnicu.

In acésta invalmasiala usi'a se deschide si intra unu domnu de bratiu cu o dómna.

„Me ertati, — graesce domnulu uimitu, — dar' nu sciú ce cautati d-vóstra in odai'a mea.“

Bine! — eu credému ca e odai'a sotiei mele, — graesce dlu Hagemann.

— Eu credému ca e a ta, — graesce d-n'a Hagemann.

Ei bine, — atunci nu tie ti-a fostu adresatu biletulu, — striga sotiu. ingrozitu.

Nu spuneamu!? — 'i dice sotii'a Tablou! „Timp.“

* * * *Unu bunu sfersitu.* Alalta-séra trei insi, unu italianu, unu român si unu unguru, discutau in divergentie cestiunea Orientulu la coltiulu din Fialcovski. Românulu si italianulu sustieneau armele crestine, iér' ungurulu pe cele turcesci.

Discutiunea se aprindea necontenitu si cei doi dintâiu reusira a dovedí ca in sfersitu victori'a va fi in partea crestineloru.

Ungurulu, fórte interbentatu:

— Sa vedemu ce o sa fia la sfersitu, la sfersitu ce are sa fia?

La sfersitu — dise românulu, vrei sa scii ce va fi la sfersitu, uite, si o palma sanatósa 'i sferse ungurulu.

— Uite ast'a va fi la sfersitu!

Si astfelu discutiunea s'a incheiatu.

* * * *Statu'a umana.* Cestiunea taliei ómulu e un'a din acelea cari au escitatu mai multu curiositatea antropologistiloru. Esista numeroase lucrári de statistica relative la inaltimea variabila a staturei umane, si, cá de ordinu, autorii acestoru lucrári difera in generalu in conclusiunile loru.

Dupa unu studiu publicatu de „*Revist'a antropologica*“, omulu celu mai mare ce s'a vediatu aru fi unu finlandesu, care mesura 2 metri 83 centime; omulu celu mai micu n'aru fi avutu decátu 43 centimetri inaltime. Intre aceste dóue extreme, esista numeroase diferentie, si climatele, obiceiurile, mo-

ravurile esercita o influentia considerabila asup'r'a mediei ómeniloru.

Patagonii constitue populatiunea la care indiviidii atingu inaltimea mijlocie cea mai considerabila: aceea de 1 metru 75. Boschimanii din Afric'a australa suntu din contra cei mai mici ómeni; tali'a loru medie nu e mai mare de 1 m. 35. Medi'a intre aceste dóue extreme e de 1 metru 60, déca se are mai cu séma in vedere ca, dupa perusienii, lamoenii, o populatiune putieniu cunoscuta au 1 metru si 80 pâna la 1 metru 85 inaltime.

„*Revist'a antropologica*“ crede cu tóte astea dupa tablourile publicate pâna acum ca acésta medie trebuie sa fia putieniu mai ridicata si trebuie a se adoptá terminulu de unu metru 65 cá punctu centralu dela care voru trebui sa varieze divisiunile pentru statura.

Fia-care pôte astfelu sa scie, déca tali'a sea este deasup'r'a séu dedesup'tulu mijlociei. Sa adaogámu inse ca acést'a nu se aplica decátu la barbati. Statur'a medie a femeiloru nu a preocupatu inca pe statistici. „*Teleg.*“

Burs'a de Vien'a.

Din 2/14 Novembre 1877.

Metalicele 5%	63 15
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	66 45
Imprumut. de statu din 1860	112 —
Actiuni de banca	827 80
Actiuni de creditu	203 90
London	119 15
Oblig. de desdaunare Unguresci	78 25
„ „ „ Temisiorene	77 —
„ „ „ Ardelenesci	74 70
„ „ „ Croato-slavone	85 —
Argintu	106 10
Galbinu	5 69
Napoleonu d'auru (poli)	9 58 1/2
Valut'a nóua imperiale germána	58 95

Nr. 222 — 1877.

Concursu.

Amesuratu parintesculu ordinu consistorialu dto 26 Maiu a. c. Nr. 702. B. pentru vacant'a parochia Ruj'a de clas'a a III-a in protopresbiteratulu Nochrichulu-Cinculu-mare se escrie prin acést'a concursu de nou cu terminulu pâna la 20 Novembre a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

- dela 60 familii române câte un'a ferdela de bucate cu grauntiulu, si dela 36 neorustici jumetate de ferdela.
- folosulu de pe portiunea canonica pamentu aratori si de fenatiu 10 jugere 700□ clas'a I si II.
- venitele stolari statorite de sindulu protopopescu.
- dela 96 familii câte un'a di de lucru cu palm'a.
- lemnele trebuincioase de focu, si un'a curte parochiala pe care poporulu va cladi in curendu edificiele recerute, — cari impreuna dau sum'a de 403 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si asterne concursele instruite in intielesulu stat. organicu pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nochrichiu, in 25 Octobere. 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Oficiulu protopresbiteralu.

G. Maieru m. p.
adm. ppescu.

3—3

Anunciu.

Subscrisulu se recomanda pl. t. publicu cá **maiestru pantofariu** cu totu felulu de lucru bunu, promptu si eftinu, apartienatoriu de meseri'a sea.

Vasilu Petrutiu,

maiestru pantofariu,
in strad'a Poplacei (Quergasse) Nr. 25.